

KYNEČEBOVSKÝ BONZÁČIK

Roč.: II

číslo 5:

máj 2004

VY NÁM - MY VÁM

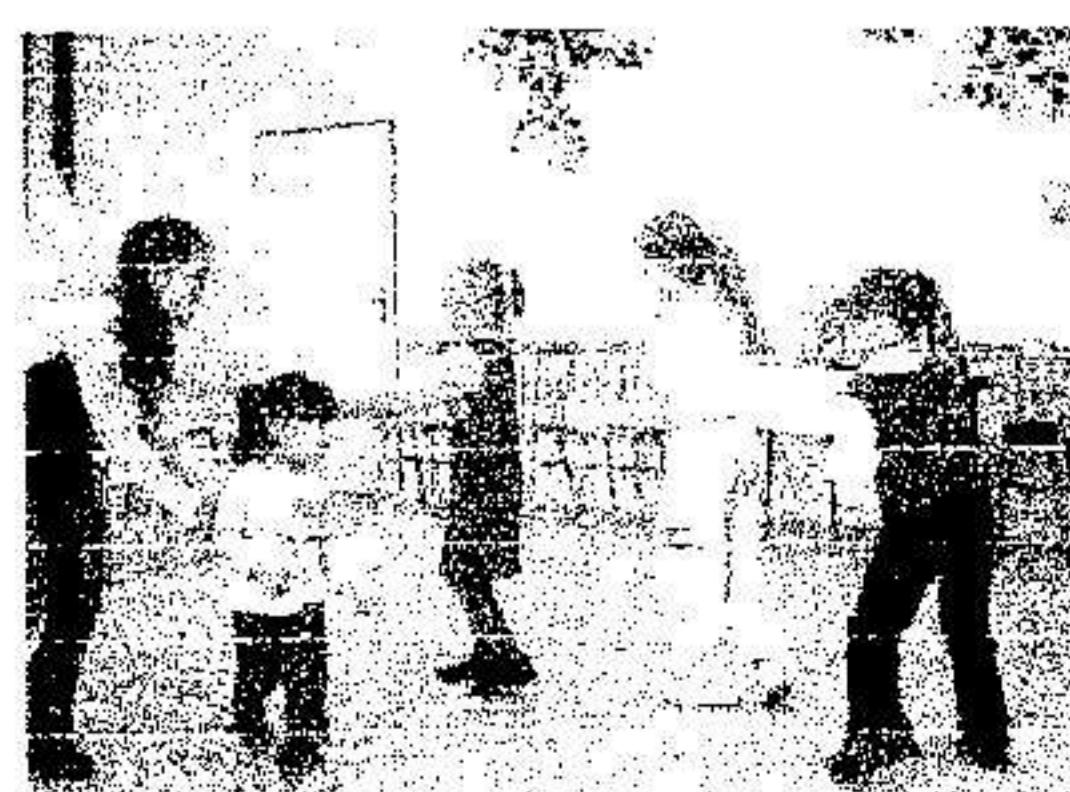

Opäť sa Vám do rúk dostáva náš Kynečelovský Bonzáčik. Čo je nové? Nášmu stálemu prispievateľovi p.

Čížovi musím mu opäť podakovať, z jeho výdrž a samozrejme za milé príspevky, ktoré vždy vyprovokujú ďalších občanov a napíšu nám páriadkov. Tentokrát to bol p. Styk, ktorý si zaspomína na svoju mladosť. Veríme, že v ďalšom čísle budeme môcť uverejniť príspevok od ďalšieho prispievateľa, ktorému dianie v našej obci nie je ľahostajné.

Ako ste sa už iste všetci dozvedeli tohtoročné MDD bude trochu iné, ide sa do Bojníc. Ak má ešte niekto záujem, informujte sa na obecnom úrade, či sú ešte voľné miesta. Ďalšou akciou je turistika s opekačkou a to 19. júna prechod Špania dolina - Šachtičky. Veríme, že si iste niečo z tejto ponuky vyberiete.

Čo sa ešte udialo v našej obci? Máte možnosť si prieť zatancovať! Alebo sa prieť aspoň pozrieť. Info dostanete včas do Vašej schránky. Na čo nemôžeme zabudnúť je pochvala našich mladších spoluobčanov Dianku Čížovu a Mírku Bontovú, ktoré usporiadali pre mladších kamarátov diskotéku spojenú so súťažami. Prinášame aj foto, ktoré určite priblíži atmosféru.

PRÍHOVOR STAROSTU K OBČANOM

Prechod kompetencií zo štátu na samosprávu

Prenesený výkon štátnej správy na územnú samosprávu sa vykonáva zákonom č. 416/2001 o prechode niektorých pôsobnosti z orgánov štátnej správy na obce a vyššie územné celky v znení neskorších predpisov.

Postupne prešli kompetencie zo štátu na obec na úsekokoch:

- stavebného poriadku
- pozemných komunikácií
- vyvlastňovacieho konania
- ochrany prírody a krajiny
- osvedčovania podpisov a listín

V našej obci bola v roku 2003 vykonávaná činnosť v oblasti preneseného výkonu štátnej správy takto:

•	stavebný poriadok	boli vydané tieto rozhodnutia:
•	územné	2
•	stavebné	7
•	kolaudačné	2
•	zmena stavby	1
•	drobné stavby	18

ochrana prírody a krajiny, bolo vydaných 5 rozhodnutí

osvedčovanie

•	podpisov	121
•	listín	51

Hospodárenie s rozpočtovými prostriedkami v roku 2003.

1.	Príjem celkový objem finančných prostriedkov:	
	poskytnutých štátom	7061,- Sk
	platby od občanov za výkon	21240,- Sk
	spolu	28301,- Sk

2. Výdavky

odvedené na spoločný obecný úrad v B. Bystrici	22961,- Sk
materiál (papier, obálky, toner, farba)	3000,- Sk
rézia	17500,- Sk
spolu	43461,- Sk
Rozdiel strata	15160,- Sk

Prenesený výkon štátnej správy na našu obec priniesol pre občanov výhody v tom, že ušetria čas, námahu „chodiť po úradoch“ v meste a náklady na cestovné a podobne.

Pre obec kompetencie priniesli viac práce, väčšiu zodpovednosť a najmä náklady naviac.

Starosta obce

**NEZABUDNITE ZAPLATIŤ ZA ODVOZ KOMUNÁLNEHO ODPADU II. ŠTVRŤROK.
DLŽNÍCI AJ ZA I. ŠTVRŤROK! ROVNAKO TÍ, KTORÍ NEZAPLATILI POPLATOK ZA PSA A ZA HROBOVÉ MIESTO!**

NAPÍSALI STE NÁM

Aj keď už nie som Kynčel'ovčan, musím reagovať na príspevok pána Paľa Číža, hlavne jeho posledná veta: „Zamyslime sa vážení rodičia a starí rodičia, aké spomienky budú mať Vaše deti a vnúčatá na svoju mladost?“

Pán Číž písal spomienky spred 63 rokov, ja budem spomínať na detstvo spred 20-25 rokov. Vtedy bolo zvykom mládeže paliť vatry (2x do roka, na Jána a na SNP) na Banoši. Už podvečer sa schádzala, všetci sa dobre zabávali, sice nebola „Cigánska kapela“ ale bol magnetofón. Po zotmení sme zapálili vatru a sledovali okolité dediny, lebo v každej dedine, na najvyššom mieste pálieli mladí vatru. Mladší museli ísť domov skôr, starší sa bavili až do rána.

Ked' som bol starší, (15-18 rokov) založili sme v obci SZM a robili sme rôzne akcie, napr. na Mikuláša sme týždeň pred 6. decembrom obišli celú dedinu a všade kde mali deti sme od rodičov dostali baličky, a tie sme potom roznašali zamaskovaní ako Dedo mráz a čert. 1. júna na MDD sme pripravovali pre deti rôzne sútaze spojené s diskotékou. Za odmenu sme si mohli urobiť zábavu v starej škole. Raz sa nám podarilo zorganizovať Štefánsku zábavu v kultúrnom dome v Senici. Začali sme hrávať fotbal v Školskej záhrade, a za pomoci MNV sme urobili ihrisko aj s pevnými bránkami. Hrávali sme zápasy s okolitými dedinami, sami sme si vyrábali dresy aj plagáty na zápasy. V zime sme sa chodili lyžovať a sánkovovať na Rúdlovskú jamu, klzisko bolo pri cintoríne, hokej sme hrali pod zvonicou na „asfaltke“, šmýkalí sme sa na igelitoch cestou od mlyna alebo popri zvonici. Dnes by to už asi nebolo možné. Ked' som bol vo veku mojich detí, s kamarátmi sme plašili vrabce, bolo ich vtedy tisíce, tak isto aj žaby, chrústy. Dnes ked' každé dieťa vidí vrabca, žabu, chrústa je to sviatok.

Aké spomienky budú mať moje deti na detstvo? Bol by som rád keby mali podobné ako ja, ale závisí to vo veľkej miere hlavne od samotných detí aké spomienky si vytvoria. Dnešné deti majú úplne iné záujmy, respektívne možnosti ako sme mali my, myslím tým počítačové hry, 100 TV programov....

Na nás, rodičoch, je pripomínať deťom, že je aj príroda, knihy, detské hry, kamarátstvo a pod.

Paľo Styk z Oravie

Ako ukradli zbojníci v Kynčel'ovej VARTU?

V minulom čísele Bonzáčika som si zaspomínať na milú udalosť, s ktorou žila jedenkrát do roka na Cyríla a Metoda skutočne celá dedina. Tí skôr narodení, čo si to pamätajú dajú mi iste za pravdu, že to tak bolo.

Dnes by som Vám chcel porozprávať ďalšiu milú udalosť, ktorá sa stala v našej obci. Ako ukradli zbojníci v Kynčel'ovej vartu.

Obyvateľia našej vtedy malej dedinky (v tých časoch mala dedina len 32 domov) sa živili väčšinou polnohospodárskou činnosťou. Preto aj naš erb sa skladá z obilných klasov a trojvršia (kopce: Baranovo, Pánsky diel, Selčiansky diel) alebo zo štátneho znaku Tatry, Matra, Fatra. Boli sice aj remeselníci, tesári, murári a pod., ale aj tieto rodiny si doma chovali kravičku (tá bola živiteľka rodiny), sliepočky, prasiatka. Chudobnejší si chovali kozičky. V novembri remeselnici (aj môj otec) prišli domov z roboty s kufrikom, v ktorom mali pracovné nástroje (pretože v zime sa už nestaval). Poniektorým sa podarilo cez zimu zohnať robota u lesov. Chodili v zime rubať horu a domov si na pleci každý deň doniesli kus dreva na kúrenie do šporáka. Cez prázdniny chodili do „Dúbravy“ na drevo haluzinu aj deti.

Ako hovoríme, dedina bola zväčša polnohospodárska a v každom humne bolo obilie (teraz sú z humien už garáže alebo ich nepotrebovali, tak ich zbúrali). Aby cez žatvu nevznikol požiar, lebo humná boli plné obilia, chodili mestní obyvateľia celú noc strážiť dedinu. Nočnú službu mali vždy dvaja, z dvoch susediacich domov. Na znak, že majú službu, nosili tzv. halapartnu železnú kopiu na drevenej tyči.

Službu mali domy u Páričkov (kde teraz býva p. Kuklica) a u Stykov (kde býva p. Jánosik). V dome u Páričkov mali dvoch mládencov a dve dievčence a u Stykov troch chlapcov. Julko od Páričkov „hrdina“ sa pred staršími mládencami vystatoval. Če on sa zbojníkov neboji, Če on im ukáže, len nech prídu.

A tak sa aj stalo. Strážili starší mládenci, chlapci urastení ako jedle (ako boli Janko Gašpar, Rísovci, Janko Hilmer žiaľ nik z nich už nie je medzi nami živými, Janko Selecký chvala Bohu ešte žije, a tak mu touto cestou prajem veľa zdravia), na všetko súci, pritom všetci štučovani s maturitou a vysokoškolským vzdelaním na tú dobu raritou. Raritou v našej dedine bolo aj to, že sme mali školu (čo všetky dediny nemali), ale nemali sme KRČMU! Boli sme jediná dedina na okolí bez krčmy. Žiaľ dnes máme polokrčmu nelegálne!

Nech mi prepáčia ostatní, ktorých nemenujem, bolo by ich veľmi veľa, na celú stranu. Dovolím si tvrdiť, že tú dobu pred 60. rokmi sme mali v dedine ľudi s maturitou a vysokoškolským vzdelaním, ako máme dnes. Bola to zasluga pána učiteľa Šimkoviča, ktorý učil v našej dedine. Býval tam, kde je úradovňa obecného úradu. Z každého žiaka niečo vykresal. Z polnohospodárskych domov jeden chlapec ostal robiť na majetku a druhí súrodenci všetci študovali na stredných a vysokých školách. Pán učiteľ Šimkovič mal takú autoritu a tvrdú disciplínu, že keď žiak nebol pripravený, alebo nemal úlohu (deti v tých časoch museli robiť aj na poli), dostal „KASÁRNÍKA“. To znamenalo, že nesmel ísť na dedinu hrať sa s kamarátmi. Julko Páričkovie mal tú smolu, že býval oproti škole, tak by ho pán učiteľ videl rovno z okna svojho bytu a bol by z toho ešte dlhší „kasárník“.

Ale vrátim sa k „VARTE“.

Ako som spomínať, rad na vartu prišiel na Páričkovcov a Stykovcov. Ked'že sa Julko chvastal, starší mládenci sa dohodli, že jednoducho „Vartu“ ukradnú. A tak sa aj stalo, že milého Julka (samozrejme mládenci boli zamaskovaní ako zbojníci) v noci na Varte chytili, vopchali do vreca a odniesli do Stykovie (Kolárovie) štepnice (tak sa vtedy volal ich ovocný sad). Prepáčte mi, že pišem prímenie, ale vtedy z 32 domov bolo 17 Stykovcov a tak každá rodina mala prímenie.

Jankovi Stykovi, jednak bol chlapec urastený, vyšší ako Julko, ani by sa do vreca nezmestil, zbojníci ho úmyselne nechali utieciť. Bohužiaľ rovno k richtárovi. Vtedy bol richtár pán Matej Styk (Gálovie). Janko búchal na veľkú drevenu bránu (tam kde teraz býva p. Kľuvanec) a vyľakaný kričal, čo mu hrdlo dalo: „Ujo Maco zbojníci ukradli VARTU“. Ujo Maco vedel (bol to úžasný, inteligentný richtár, v tom čase stavebný podnikateľ, u ktorého v tom čase pracoval aj môj otec ako tesár), že určite v tom majú prstí starší mládenci. Už predtým títo mládenci rozobrali gazdovský furmanský voz a poskladali ho komplet na streche Kováčskej šmykni, ktorá stála na mieste, kde má teraz dvor p. Hajný.

Toľko zo spomienok na mládencov betárov, ktorí vyrastali pred 60 a viac rokmi.

Paľo Číž

Výhercom súťaže "KTO JE NA OBRÁZKU" sa stal STANISLAV VÁCLAVÍK, Kynčel'ová 20.

Výhru si môže vyzdvihnúť na obecnom úrade od 27. mája 2004

Správna odpoved' bola: Ronald Regan.